

ЧАГААЛАРДАН ОДУРУГЛАР

Бистин мурнакчыларыбыс

Каа-Хемнин Бурен-Асым мал ажылында таарымчалык чер: догандыр серини тайга, а оларын аддоңде терең оуттуг шымаалар чапты чоруктан. Бистин «Кызыл туз» колхозууугу топ сүт-бараан фермазынч турала мыда тургустунган. Ычанган инектер кыжын-даа, чабын-даа семиз-чагыл, суттук болуу. Ыччала-даа эки олар-белчирлик чөрлөргө беши малды аргымын, тутамды каар чамдык багай кадар-чыллар турар богай. Бистин фермазынч кадарчымы Александр Адыл ханы догуй берсе-даа, ошанкаан ажымдыга харымсагалык, кызымак кижин. Ош кадарын турар инектери семиз, суттук. Ош бо ажыла дуржулгалы ош-на кокуу. Ычанган ош ажылында кызымак биске, аныктарга эки үлгөргө-чизке апарган. Анын саанчылар Аня Кочуган, Нада Чугаева, бысаа ажалачымы Гүлна Чугаева олар ферма колхозининч хүндүлелни чедип алганар.

УРУГЛАРЫ-БИЛЕ КАДЫ...

1936 чылда Шенин шымазынга чай дүжүп негелен: мыштарынч бүрүчү, кызымак чодураалар ошангай чараш чечектелди турган, чайынч демзин эжелген агаар-бойдуз хозуга тергилей берген. Ычан бир аалдан өссө аалме мындыг мезе тарай берген: Чада-нага армарна болуу... Араттар ачаа берган, чүгдө топ, хойке кылр пөс садым алыр дөш аэес, чарын эш-өөр-биле төгөлч туталажыр, бодунуң эрес-капшагайын көргүзөр, хуржыр, хозугт ырларын дыңдаар дөш чоруксап-ла турганнар.

тер, хөрөжөнөтөр, бута-сүмүн ашган, чарашан өсөп, тараа артылап, мал-малгай азырап — кижин буртуз бозуга таарымч ажылдын кылмы турган чүе. Ам кадык-дыр, амдырал бо кире чаартыган!..» деп, Шунуу не сетки чоргар сактын чугаалап турар. Кууларларынч аас-кежиңи — он бир уругтары, күш огуу узундан өсүп үгөтөп, амдыралынч дилеп чоруканы деп, ол-бо черде ажылдап, өөрөтөн турарлар. Азыраган фоточуруктары бо-ла кээр. Шунуу Мөнгөөнаның өңгө кире бердиңис. Ава биске бир чуркуту эжең көргүстү. Чараш, анык хөрөжөнө кижин хууамдурун олур.

Ийн дапкыр байырлал болуу

Бо юбилейлик чыл биске ийн дапкыр байырладым, Совет эрге-чагырганың 50 чылы болган бистин колхозтуң тургустунганындан бээр 20 чыл болуу ош болуу. Ош кырынга, эртин чылдын түндүгүндө биске бистин колхоз мылаңер колхоз аларганынч демделгери база дыка өөрүчүгү. Чедип алдынган чедип-киривини узам быжылаар дөш колхозтуң айма-ипчилери бо чылды чаа социалистг хүлээгелерин алган.

Бо чылдын бирги кварталында колхоз күрүңгө эйт садар шаанын 200, суттун 125 хуу күттөкөн. Бо чедипкиңи болу-ла чедип кебээр. Ош дөргө, эртин чылдын сизге белткээр шаанын 156, сикатуун 145 хуу күттөкөн, мал чедипкиңи чедип кууларынч кышкы удуу белеткес, ош чедип ажалачымынч түндүгүндө, Ычанган эртин чылдын бо үеин-биле деңизерге, ийн буртуңгө ошантар чөт савдазын бо кварталда 12 литрге көвүдөн.

Фермада

Улуу-Хем районунч «Х Улуу хура» көдөз асыл-агым артелинин Кызыл-Чыраада сүт-бараан фермазын тургустуна-ла элде үр үр эртекен-даа болза, ачаа түдөз ажым чоруктуманы келген. Колхоз баштаар чери өсүлгү үдө ош фермаке кижиз-салим, сандыкчаларынч болган кадарчыларынч ажалачымынч, курту-таринака таарымчалык байдолду тургустуу талазы-биле хөжөкчелерни ал чоруккан.

Ургулчу эртип турар

Кызылдын музыка училищезинде спортчу маргылдаалар ургулчу эртин турар апарган. Март 8-инге уктуштур организастан хал бөмбүңгө болган шыдырага училищенин чемпинарнын илередир солун маргылдаалар болуу эрткин.

редакциянын адреси:

Массалыг болуп эрткен

Сөөлгү ийн чылда Эриан районда спортчу язы-бүрү маргылдааларын эртин турары мурунку чылдарга бодарга элден эжизон болган ош массалыг чоругу узам көвүдөн. Ачаа өөрөңкөчлөрдөн болган аныктардан эгелеш узат наамык кижилерге чедип киривинч турары өөрүчүгү. Ош чодартгы чөжөнөгө, чоокта болуу эртин районунч VI профсоюздар спартакиадамынч киривинч спортчуларынч аргамызга 50 аймаг харымч кыргынар беши киривинчиги чугаалаарга-ла четчир. Ошар хаакка болган кыжыке маңында-даа бо багарынч, кыжык адарынч, боо боолаарынч, шыдырага ойнаарынч болган өске-даа маргылдааларга киривинч, эч ылангы бистин аныктарынч эки билбелен нашоал оюннатар боттарынын арга-дурукага мергилелени көргүдү, ош ойнаар чоруннанын өөрүдүн турарлар.

Өөрүнчүг базымнар

Күш-культура, спорт ажылы чөр бугдөгө саймрадырыңче сагыш салдыр дутаймында партия болган чактаңкы шпитирларынч амдыралга боттардынар талазы-биле «Шектор» совхозтуң түвө Биче-Тей суурда спортчу базымнар эгелеш.

Түңнел маргылдаага киржир эргени алган

Хозугт хурештиң согуургажыларынч четкилейи маанай турганын Сабирь азованынч хозугт хурешке шүлдөм чоокта чаа Кемерово хоорайга болуу эрткин. Совет эрге-чагырганын 50 чыл оюнга тураскалган РСФСР-нин улустарынч Спартакиадамынч бирги чыдазы болуу бо улуг маргылдаага бистин республиканын шилдик командазы база киривинч чораян.

СПОРТ

ЭТЮД ДЕП ЧҮЛ?

Бистин номчукчулар шыдыраачы билинч узам бедипиңи азыр күзөп, чагаа санынга бир-ле айтыргынч бижаш, харымлап бээринч дилеп турарлар. Бо удаа этюдтуң топчу уктузын тайылырлар көрөдү. Этюд дөргө көштүң санын уз айтылтайн, бир тала, кол бургулаймында ак тала эгелеп көшкө, чок болза узар, чок болза тайым кылыр согууларга чогаалдып таарымчтарган турму болуу. Этюдту эргелгелен көргө, ара каапкан салгы ийкеп, азы төндүр ойнаван оюн мынак болуу. Этюд болза 19-чу чыл чыдын ортаа үеинде шыдыраанын төвүзүңгө тыңшып келген болган агмы үдө кончүт делегерен.

Chess board diagram with pieces and text: «Вечерний Тбилиси» солун «Пар бежи кеткен мзадыр» деп шулугелди чогааткан Шота Руставелинин төрттүңгөндөн бээр 800 чыл болган оюн уктуштур этюд чогаалдырым конкурузун бүтү делегерге чарлаан. Ол конкурса Совет Эвилелинин, Австриянын, Англиянын, Бельгиянын, Болгариянын, Венгриянын, Иллиниянын, Италиянын, Швециянын 170 киржичилери 240 этюдту маргылдаага киривинчиген. Ол конкурса шыдыраа композицияларынч спорт мастери, анык артемен Л. Митрофанов бирги шаңнады ал үнгөн. Ош ол этюдун баштай боттарынын бодар көрүңөр. Тылкан харымнарынч ук этюдту чогааткан мастериңи боданы-биле сөөлдөү шүшүртүп көрүңөр. Бо этюдту номчукчуларга бодалыр согууларга болза, моон солгаар нарын камтуу бодалгалар бодаларынч аргамыз баш узар эки шингелер азын дөш сүмөлөн хевиринч парлап тур бис.

М. ХУРАГАН-ООЛ.

спартакиадамынч судья коллегиязынч кижигуу.

Ногаа талазы-биле чүү болурул?

Барын-Хемчик районда «Барлык» совхозка бо чылын 90 гектар картофель, ногаа айман тарымч ужурут. Эртин чылын кыжынч ногаа өстүрөр, шил көөнөктеринч онгалар апаар бар турган болган чылдын бо үеинге чедип 100 тонаа өдетки төкөн турган. Ачаа алаңгыла Монгуш Чылабадай баштаан хөрөжөнөр эки ажылдаан, ош түндүгүндө хөй согуунын, отурткы, помидорун, капустанын болган өске-даа ногаанын сөвкөз алган.

«КИНО»

МАРТ 16-ДА
«НАЙЫРАЛ»: Чаа кино чымыды 10, «Безинн кудар черниң кадыны» 2, «Ростовщиниң өлгөни» 12, 4, 6, 8, 10 шактарда.
«КАА-ХЕМ»: «Ден-Никоттуң төлдери» 2.30, «Кырында аээр» 4.30, 6.30, 8.30 шактарда.
«ЕНИСЕИ»: «Динго деп черини ыт» 9.30, 3.10, «Угбазы» 11.30, 1.20, 5.10, 7.10, 9.10 шактарда.
«ВОСТОК»: «Энзиргег эринте» (1-ги, 2-ги сериялары) 3, 6, 9 шактарда.

РЕСПУБЛИКАНЫН ХӨГЖҮМ-ШИИ ТЕАТРЫ
С. ТОКАНЫЧ
март 17-де
«БОТТАНГАН КҮЗЕЛ»
деп шинизи болур.
Шии кежээкинин 7 шакта эгелээр.
Касса эртенгиниң 10 шактан эгелеп ажылдаар.
Коллективтинч чагыларны хүлээп ал турар.
ДИРЕКЦИЯ.